

Datura Stramonium'a Bağlı Gelişen İntoksikasyon Intoxication Caused by Datura Stramonium

Hakan Oğuztürk, Muhammet Gökhan Turtay, Mehmet Ediz Sarihan, İrfan Bayhan, Bilgehan Demir
İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

Sayın Editör

Datura stramonium (DS) bir metreye kadar büyüeyebilen, çoklu dallı, siyah tohumlu, yeşil meyveli, beyaz boru şeklinde çiçekleri olan yabancı bir bitkidir (1-4) (Resim 1).

Resim 1. Datura stramonium bitkisi

Ülkemizin hemen her yerinde yetişebilen bu bitki farmakolojik olarak halk arasında nefes darlığı, dermatit gibi rahatsızlıklarda kullanılmasına karşın bilinçsizce yüksek doz alındığında halusinojenik etkisinden dolayı ajitasyona görsel işitsel halüsinasyonlara ve deliriuma yol açabilmektedir (1-4). Bu mektupta eş zamanlı DS alımı sonrası antikolinergik etkilere bağlı toksisite gelişen 7 genç erkek hastanın tanı ve tedavi yaklaşımı sunulmuştur.

Uyarıcı etkisinden faydalanmak amacıyla DS'un tohum ve yapraklarını kaynatıp çay şeklinde içen 7 genç erkek hasta acil servisimize getirildi. Hastalara acil serviste nazogastrik sonda takılarak mide lavajı yapıldı. Yirmi dört saat içinde 1gr/kg'dan aktif kömür 4x1/gün olarak uygulandı. Hastalardan şuur durumu orta-kötü olan iki tanesinin takip tedavisi reanimasyon yoğun bakımda diğer beşinin tedavisi ise acil servisimiz toksikoloji ünitesinde yapıldı. Toplamda bu hastaların ikisinde görsel ve işitsel halüsinasyonlar gözlemlendi.

Monitorize edilen hastalara sıvı replasmanı ve destek tedavisi verildi.

Takiplerinde vital ve laboratuvar bulguları normal seyreden genel durumları iyi olan hastaların üçü 2. günde, geri kalan dört hasta ise 3. günde taburcu edildi.

Halk arasında boruçiçeği, büyüotu, sihirbazotu olarak bilinen DS'in bitkisel ilaç olarak gastrointestinal bozukluklar ve astımda kullanıldığı bilinmektedir. DS öforik etkilerinden dolayı sigara şeklinde kullanıldığı gibi tohum ve yapraklarının kaynatılarak içilmesi şeklinde de tüketilmektedir (1). Bu olguda DS yaprakları ve tohumları hastalar tarafından kaynatılıp farklı miktarlarda içerik alınmıştı. DS zehirlenmesinden sorumlu olan maddeler, bitkinin tüm bölümlerinde bulunan alkaloidlerdir. Özellikle tohumları yüksek konsantrasyonda atropin içermektedir (1-4).

Bu bitkinin alımını takiben taşikardi, midriazis, flushing, azalmış cilt tonusu, algılama bozuklukları ve ajitasyon görülebilir. Bu etkiler oral alımı takip eden ilk saat içerisinde başlar (4). Bizim hastalarımızda da taşikardi, ağzı kuruluğu, ajitasyon semptomları alımı takiben 1 saat içerisinde başlamıştı. Olguların altısında ağzı kuruluğu beşinde ise taşikardi saptandı. DS alımı sonrasında santral sinir sistemi depresyonu, ve dolaşım kollapsına bağlı ölüm gerçekleşebilir.

DS'e bağlı gelişen antikolinergik zehirlenmelerin tedavisinde iki önemli protokol vardır. Birincisi tüm hastalarımızda uygulanan destekleyici tedavi ile gastrik dekompresyon ve aktif kömür uygulamasıdır. Eş zamanlı tüm hastalar monitorize edilip vital ve nörolojik bulgular açısından yakın takibe alınmalıdır.

Tedavideki diğer önemli basamak ise reverzibl kolineraz inhibitörü olan fizostigmin kullanılarak yapılan özgül antidot tedavisidir. Koma, konvulziyon, solunum depresyonu durumlarında kullanımı tavsiye edilen fizostigmin hastalarımızın hiçbirinde böyle ağır semptomlar gelişmediğinden tedavi protokolüne alınmadı.

Ülkemizde bitkilerin geleneksel olarak alternatif amaçlı kullanımı oldukça fazladır. Acil servise getirilen hastalarda antikolinerjik şikayetler varlığında özellikle alternatif tedavi veya kötüye kullanım amaçlı bitki alımı olup olmadığı da sorgulanmalıdır.

Saygılarımla

KAYNAKLAR

1. Karadaş S, Selvi Y, Şahin M, Selvi F, Öncü R, Özgökçe F. Datura stramonium intoxication: report of a case with psychiatric symptoms. J Psychiatr Neurol Sci 2011;24:152-4.
2. Bouziri A, Hamdi A, Borgi A, Bel Hadj S Fitouri Z, Menif K, Ben Jaballah N. Datura stramonium. Poisoning in a geophagous child: a case report. Int J Emerg Med 2011;4:1-3.
3. Işıkay S. Datura stramonium zehirlenmesi: bir vaka sunumu. AKATOS 2011;2:26-8.
4. Köse R, Öztürk Şahin Ö, Abay E. Datura stramonium zehirlenmesine bağlı deliryum: bir olgu. Anat J Psychiatr 2008;9:54-7.

Received/Başvuru: 26.11.2013, Accepted/Kabul: 07.02.2014

Correspondence/İletişim

Hakan OĞUZTÜRK
İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı,
MALATYA
E-mail: oguzturk@hotmail.com

For citing/Atıf için:

Oguzturk H, Turtay MG, Sarihan ME, Bayhan I, Demir B. Intoxication caused by datura stramonium. J Turgut Ozal Med Cent 2014;21(1):99-100 DOI: 10.7247/jtmc.2014.1505